

UTMUTATÓ

A CSENDŐR JÁRŐRÖK RÉSZÉRE

Minden jog fentartva

MÁRAMAROSSZIGET
KAUFMAN ÁBRAHÁM és FIAI KIADÁSA
1908.

ELŐSZÓ.

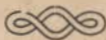

E könyvecske a csendőr járőrvezetők részére készített oly célból, hogy szolgálatban előfordult esetek alkalmával részére irányadóul szolgáljon.

Tartalmazza a csendőrségi utasítások és szakkönyvek legszükségesebb s legkisebb mérvre szorított adatait.

Végül mintával szolgál a szolgálatban sürgős és fontos jelentések és táviratok szerkesztéséhez.

Szerző.

A járőr eljárása rendkívüli vagy fontosabb esetek alkalmával.

Rendkívüli v. fontos közbiztonsági esetek előfordultával, ha az ügyészség, a bíróság és közigazgatási hatóság székhelye a saját őrs-állomás székhelyén van, csak az őrs illetve járásparancsnokságnak teendő jelentés távirat, távbeszélő vagy küldönc ujtán, majd az őrs illetve járásparancsnok vagy honlevő csendőr fog aztán a hatóságnak azonnal és személyesen jelentést tenni, hogy esetleg a bizottság kiszállhason.

A jelentésbe azonban külön jelentendő, hogy az illetékes ügyészség, bíróságnak v. közigazgatási hatóságnak jelentés még nem tétetett.

Minden rendkívüli és fontos eset még a helyszínről a saját őrs- és járásparancsnokságnak nyomban bejelentendő.

Ha egy előfordult rendkívüli és fontos eset birói beavatkozást kíván, akkor a saját ügyészség, járásbíróság illetve törvényszéknek is jelentés teendő, ha csak nem a saját őrs székhelyén van a jelzett ügyészség v. bíróság székhelye is, mert akkor, mint az már jelezve lett, a honlevő járás- illetve őrsparancsnok — kinek a eset ugyis jelentve lett — a járőr helyett kell a jelentést megtenni.

A közigazgatási hatóságra ugyanez áll, azzal a különbséggel, hogy a fontos esetek közt levő különleges katonai dolgok, mely csak katona illetve csendőr előjárói beavatkozást kíván, sem ennek, sem a bíróságnak, sem az ügyészségnek nem jelentendő, azonban ezenkívül minden néven nevezendő rendkívüli fontos eset még a helyszinéről bejelentendő a szolgabirói hivatalnak.

Vannak oly esetek is, melyek csak akkor jelentendők a járásparancsnokságnak, ha a tettes ismeretlen vagy az őrsnek megerősítése vagy nagyobb nyomozás szükséges. (Lásd 7., 8., 13., 15., 16. és 18. számú mintát.)

Ugyancsak vannak oly esetek is, amelyeket a járőr- vagy őrsparancsnokság mind a már felsoroltakon kívül még közvetlen a helyszinéről a belügyminister csendőrségi ügyosztályának és a csendőrségi felügyelőségnek is jelenteni tartozik. Ezen esetek könnyebb megértés kedvéért külön fognak felsoroltatni. (Lásd 24., 25., 26. számú mintát.)

Hogy mely esetben kell a járőrnek nyilatkozatot kiállítani, azt a csendőr legénység részére rendszeresített jegyzék könyvecske táblázatából tudja meg, mi ott jelezve van. A nyilatkozatot a sértettnek s két tanunak kell aláírni, de egy tanuként a másod csend-

is szerepelhet. Az ugy kiállított nyilatkozatot a járőr magával viszi s az őrsparancsnokának bevonulásakor átadja. (Lásd 23. sz. mintát.)

Ha véletlenül ürlap nincs vagy elfogyott, készíthet ilyent a járőr maga is, mintát e könyvecskében találhat (48. lapoldal).

Táviratok szerkesztéséhez minden postahivatalnál díjmentesen kapható rózsaszínü ürlap használandó, egyébként a ezzel a járőrt az őrsparancsnok látja el. Ha ezen készlet elfogyott és ilyen a postahivatalnál sincs, akkor egész közönséges negyedives papírlapra is szerkeszthető, de róla fogalmazvány minden esetben elkészítendő s bevonulás után az őrsparancsnoknak az iratoknál leendő megőrzés végett átadandó. (Lásd 2. számú mintát.)

Szolgálati jegy szinte a járőrnél levő $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ vagy tartalmához mérten 1 ives ürlapra irandó, de ha ez kifogyott, közönséges üres fehér papíron is szerkeszthető.

A szolgálati jegy — tinta és toll hiányában, vagy sürgős esetben — írónnal is írható. (L. 1. sz. mintát.)

Jelentéseknél rendszerint fekete tinta használandó.

Jegyzék az őrizetbe vetl vagy elkobzott tárgyakról, szinte a tartalmához mérten $\frac{1}{4}$,

$\frac{1}{2}$ vagy 1 iv papirra irandó, de ez már feltétlen tintával irandó, hogy a javítás vagy vakarás gyanuját a járőr — már távolról — magától elhárítsa. (Lásd 19. számú mintát.)

Ugyan ez az elv állítandó fel az átvételi elismervényekről is, mert ezek is fontos okmányt képeznek. (Lásd 20. számú mintát.)

Azon rendkívüli vagy fontosabb esetek, melyeket a járőr a helyszínéről az őrs- és járásparancsnokságoknak jelenteni tartozik, a következők:

1. Fegyver használat.
2. Csendőr egyének elhalálása, megsebesülése, megszökése.
3. Csendőrök őrizetében levő foglyok elhalálása.
4. Nagyobb mérvű fegyelmi zavar vagy csendőrök által elkövetett súlyos természetű büntetendő cselekmény.
5. Csendő laktanya leégése.
6. Határsértés az ország határán.
7. Főbb közlekedési vonalokon úgy mint vasutakon, állami utakon és nagyobb hidakon beállott közlekedési akadály, ha annak elhárítása hosszabb időt igényel.
8. Csendőrségi egyéneknek, a fegyveres erőhöz tartozó vagy csendőrséggel való összeütközésről.

9. Feltűnést keltő ragályos betegségekről.

10. Nagyobb csendőrségi erő összpontosításáról.

11. Lázadás.

12. Hatósági közegek elleni súlyos erőszak vagy veszélyes izgatás, — csoportosulással.

13. Magánosok elleni erőszak nagyobb csoport által.

14. Veszélyes jellegű politikai vagy társadalmi (szociális) mozgalom.

15. Oly közveszély vagy súlyos következményű baleset, mely az emberek életét, testi épségét, vagyonát nagymérvben veszélyezteti.

16. Pénzhamisító szövetség felbukkanása.

17. Gyilkosság vagy veszélyes merénylet.

18. Lopás — 4000 korona értéken felül, vagy ha állami illetve közigazgatási hivatalos helyiségbe történt betörés.

19. Rablás — fegyveres csavargók által vagy egyébként veszélyes következményekkel egybekötve.

20. Gyűjtogatás, ha rövid időközben ismétlődik, mely a lakosságot izgalomba tartja.

21. Általában közveszélyű vagy közfel-tűnést keltő bűncselekmény.

Az őrsparancsnok vagy járőr részéről a járásparancsnokságnak a 16., 17., 19., 20. és 21. pontban tárgyalt esetek előfordultával csak akkor teendő jelentés, ha a tettes kiléte ismeretlen, az őrsnek megerősítése vagy nagyobb nyomozás megindítása szükséges.

Azon rendkívüli és fontos esetek, melyeket a járőr vagy őrsparancsnok a helyszínről a belügyministerium csendőrségi ügyosztályának és a csendőrfelügyelőségnek és csendőrkerületi parancsnokságnak jelenteni tartozik, a következők:

1. Halálos kimenetelű fegyverhasználat.
2. Csendőrségi egyének megtámadása vagy megsebesülése.
3. Lázadás (nemzetiség, felekezet, társadalmi osztály stb).
4. Veszélyes izgatás csoportosulással.
5. Veszélyes jellegű mozgalom, nevezetesen strájkok stb.
6. Fegyveres csavargók felbukkanása.
7. Vasutak, hajók, nagyobb hidak elleni merényletek s egyéb közfeltűnést keltő bűncselekmények.

Ezeknek a jelentéseknek röviden tartalmazni kell, hogy mi, hol, mikor, mily kö-

mények között történt és mily intézkedések tétettek.

Fegyver használatnál pontosan feltüntendő, hogy az szolgálatban, vagy azon kívül történt, mily fegyver használtatott, hány a halott, hány a súlyosabban vagy életveszélyesen sérült és hogy testületbeli egyén halt-e meg vagy sérült-e meg?

Ily jelentések nyomtatott ürlapokra szerkesztendőek, melyek egyszersmind borítékot is képeznek, mint pl. egy 10 filléres levelezőlap, csak hogy méretre hivatalos alak, kapható minden csendőrségi nyomtatványszállítónál. Ha a járőr készlete kifogyott s kéznél ily ürlap nincs, lehet tiszta papírra rovatozni s szerkeszteni. (Lásd 24., 25., 26. sz. mintát.)

Az itt felsoroltakon kívül szolgálati jegyben jelenteni tartozik még a járőr az őrsparancsnoknak azt, hogy ha bármily okból az előirt utiránytól eltért vagy szolgálatát megszakította, pl. nyomozás adta elő magát, beteg lett, menetképtelenné vált, járőrtársa leittasodott stb. stb. (Lásd 5. és 7. sz. mintát és szolg. utasítás 48. §. 1. pontját.)

Nyomozásnál pedig ezenkívül 24 óránként őrsparancsnokának azt, hogy mit végzett s a nyomozást mely irányban folytatja. (Lásd 5. számú mintát.)

Ha a nyomozó járőr reá nézve idegen bsendőr-szakasz területén nyomoz s jelentését szóbelileg nem teheti meg, akkor ennek azt szolgálati jegyben jelenti. (Lásd 21. számú mintát.)

Ha a nyomozó járőr reá nézve idegen rendőrhatóság, szolgabiróság, rendőrkapitányság területén nyomoz s jelentését ugyancsak szóbelileg a távolság vagy sürgösség miatt nem teheti meg, ugy ez szolgálati jegyben szinte feltétlen jelentendő, illetve értesítés alakjában közlendő, de mert csak a bevonuláskor és az őrsparancsnok által.

Holttest találásánál követendő eljárás.

Hely, hol találtatott?

Idő, mikor?

Mily helyzetben?

A hulla neme (férfi, nő, gyermek)?

A rajta levő ruházat?

Mellette és körülötte talált tárgyak, nyomok?

Kilétének megállapítása?

Mi által lett előidézve a halál?

Szemtanuk vannak-e — mit mondanak?

Ha megállapítható, hogy a halál nem idéztetett elő büntetendő cselekmény által és az elhalt nem ismeretlen, akkor csak az illetékes közigazgatási hatóságnak (szolga-

birói hivatal) teendő jelentés a járőrvezető által távirat, távbeszélő, ha az nincs, szolgálati jegyen küldönc útján s a hulla a községi előjáróság őrizetére bízandó.

Ha azonban annak jelenségei mutatkoznak, hogy az illető nem természetes halállal s öngyilkosság vagy baleset által mult ki, vagy ha ismeretlen egyén holtteste található, a járőrvezető a helyszinéről sürgöny, távbeszélő vagy küldönc útján nem csak az illetékes közigazgatási hatóságnak, hanem a kir. ügyészségnek — vagy ha közelebb van — a kir. járásbiróságnak is jelentést tesz.

A hulla a talált helyen őrzendő a községi előjáróság által kirendelt őrök által. Ha fontos okból a hullát el kellene mozdtani vagy szállítani, vigyázni kell, hogy a hulla meg ne sérüljön, esetleg fényképezés vagy rajz ntján a helyzet körülményei meg rögzítendők.

Még a bizottság kiszáll, a járőr nyomoz s őrparancsnokának is jelentést tesz. (Szolg. ut. 48., 55. és 130. §§.)

Ha valamely hullának vélt egyénezen még némi életjel mutatkoznék, a csendőr az orvos megérkeztéig tegye meg az előirt megfelelő életrehozatali kísérleteket. (Szolg. ut. 55. §. 4. és 5. bekezdés.)

Ha a körülményekből bizton megállapítható, hogy a halál nem idéztetett elő büntetendő cselekmény által és az elhalt a járőr előtt **nem ismeretlen** egyén, csak a közigazgatási hatósághoz teendő jelentés, más esetben azonban ezen fent jelzett jelentésen felül az illetékes kir. ügyészségnek; ha pedig járásbiróság közelebb van, ennek kell jelentést tenni.

Ezen jelentések sürgösség esetében közvetlenül a járőrvezető vagy egyes csendőr által, esetleg szóbelileg, távirat, távbeszélő, vagy szolgálati jegyben küldönc útján — teendő meg.

Elvül tekintendő, hogy fontosabb vagy bonyolultabb bünesetek az illetékes ügyészségnek mindannyiszor jelentendőek, mert a nyomozást vezetni s irányítani a bűnvádi perrendtartás értelmében e hatóság hivatott első sorban.

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Báttaszéki őr.

Tárgy: Leperd-pusztán
talált hulláról jelentés.

Andris István csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Leperd-pusztá, 1908. szeptember 20-án.

Várdomb községhez tartozó Leperd-pusztá határában az ugynevezett »Béri Balog Ádám fánál« ma reggel 5 órakor agyonlőve egy ismeretlen férfi hullát találtam. — A hulla megőrzésénél vagyok. Kir. törvényszéknek hasonló jelentést tettem.

ANDRIS, csendőr
járőrvezető.

Tekintetes kir. Ügyészségnek
Törvényszéknek

Szekszárd.

(Szolgabirói hivatalnak és járás- illetve őrparancsnoknak hasonló jelentés teendő).

(Távirat).

K i r. J á r á s b i r ó s á g

P a k s.

K i r. Ü g y é s z s é g n e k

Szekszárd.

Mádi Kovács pusztai gátórházánál ma délután egy ismeretlen női hullát találtam agyonlőve. Kir. ügyészségnek Szekszárdra jelentést megtettem.

FITOS, őrsvezető.

A szolgabirói hivatalnak és járás- illetve őrsparancsnoknak hason távirat teendő.
(Lásd a -ik lapon irt eljárást.)

Testi sértéseknél kinyomozandó.

Hely, hol történt?

Mely napon?

Mely napszakban (este, reggel, éjjel)?

Mely órában?

Kin lett elkövetve, a test mely részén?

Mivel lett elkövetve (bot, kötél, lószersz. stb.)?

Ki követte el és miért?

Könnyü, súlyos avagy életveszélyes-e a sértés?

Tanuk és bűnjelek beszerzendők.

Könnyü testi sértésnél a sértettől nyilatkozatot kell beszerezni. (Lásd 23. sz. mintát.) Ha csak lehetséges az orvosi láttelel beszerzendő; különben a járőr állapítsa meg a testi sértés súlyosságát.

Súlyos sérülés esetében a járőr a sérült-höz a legközelebbi orvost a legrövidebb úton, esetleg a község előljáróság vagy sértett által előállított kocsin hívassa el.

Életveszélyes testi sértés esetén a járőr a helyszinéről az illetékes kir. ügyészségnek, kir. járásbiróságnak, vagy ha közelebb van a kir. törvényszéknek, távirat, távbeszélő v. szolgálati jegyben küldönc útján jelentést tesz.

Halaszthatatlan esetben pl.: a sértett haldoklik — jegyzőkönyvi kihallgatása végett a község előljáróságához forduljon.

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Baranyasellyei őrs.

Tárgy: Makovits István sellyei
órászmesteren elkövetett életve-
szélyes testi sértést jelenti.

Gyarmaczkai István csendőr járővezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Bogdása, 1908. szeptember 30-án.

Bogdása községben ma délután 4 órakor, a templom-téren levő vásáros
bucsuban Lubrezsán Márkó belistyei lakos, Makovits István baranyasellyei
lakos órászmesteren előzetes szóváltás miatt — orvosi vélemény szerint —
haláltokozó súlyos testisértést okozott. Sérült mint nem szállítható a bogdásai
községházában ápoltatik. — Tettes szökésben van.

GYARMACZKI, csendőr jv.

Tekintetes I. kir. Ügyészségnek
II. kir. Járásbiróságnak

I. P é c s.

II. Baranyaszentlőrinc.

(Szolgabirói hivatalnak, őrs- illetve járásparancsnoknak hasonló jelentés teendő.)

(Távirat.)

I. Kir. Ügyészségnek
II. Kir. Törvényszéknek

I. II. Szekszárd.

Február 10-én délután 4 órakor Agárd községben Schnell Jakab odavaló lakoson Gyimoti Antal bonyhádi molnár haláltokozó testisértést okozott.

WALTER, csendőr

(Szolgabirói hivatalnak, őrs- illetve járásparancsnoknak hasonló jelentés teendő.)

Ló, szarvasmarha, sertés, (lábas jószág) lopásnál kinyomozandó.

Hely, hol történt?

Mely napon?

Mely napszakban?

Mely órában?

Kinek a kárará?

Honnan lopatott el, zárt vagy záratlan helyről?

Hogy hajtatott végre a lopás?

Mi lopatott el?

Merényi értékben összesen?

Minden egyes állatnak külön az értéke, színe, neme, (pl. lovaknál: mén, herélt, kanca) éve, nagysága, a rajta levő bélyeg vagy ismertető jel feljegyzendő s végül a legnagyobb alaposággal felvett helyszini szemle fényképezés vagy rajzolás után, — a tettes erélyesen nyomozandó, esetleg a gyanu kit terhel s mi alapon, vagy a tettesek mily irányba menekültek? (Lásd a következő oldalon irt szolg. jegyet és szolg. utasítás 48. §. 1. pontját.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Faddi őrs.

Tárgy: Dunaszentgyörgyi ló, kocsi
és szerszámlopás tárgyában jelentés.

Molnár Flórián csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Dunaszentgyörgy, 1908. évi február hó 10-én.

Dunaszentgyörgy községben f. hó 9-én éjjel 11—12 óra között Hászek András kárára zárt istállójából a lakat leütése után 1 drb 200 kor. ért. kanca, 4 éves 15 markos, hátsó jobb combján »H. A.« bélyegű lovat, 1 drb 500 kor. ért. koromfekete herélt, 5 éves 16 markos, fehércsillagos homloku, jobb lábán sebhelyes lovat, 2 lóra való rézvezetű világos sárga színű uj szerszámot 120 kor. 2 drb zöld lótakaró 20 kor. és 1 sárgára festett ruganyos homokfutó kocsit 200 kor. Összesen 1040 kor. értékben ismeretlen kóborcigányok elloptak. Kalocsa felé menekültek. Az előirt időre nem vonulhatok be, a tettesek után Kalocsa felé nyomozok.

MOLNÁR, csendőr jv.

A m. kir. csendőr őrsparancsnokságnak

F a d d.

(Hasonló tartalmu szolgálati jegy esetleg távirat a tettesek menekülési irányba fekvő őrsöknek, illetékes kir. ügyészségnek is megküldendő.)

(Távirat.)

C s e n d ő r ő r s

T o l n a.

Hászék dunaszentgyörgyi lakostól 9-én éjjel 11 óra tájt zárt istállójából 1 drb 200 kor. értékű vasderes, 4 éves 15 markos »H. A.« bélyegű kanca, 1 drb 200 kor. értékű fekete herélt, 5 éves 16 markos csillagos homloku sebhelyes lovat, 2 lóra való rézveretes uj sárga szerszámot 120 kor. 2 drb zöld lótakarót 20 kor., egy sárga, ruganyos homokfutó kosit 200 kor., összesen 1040 kor. értékben ismeretlen cigányok elloptak. Kalocsa felé menekülnek, utánuuk nyomozok.

MOLNÁR, csendőr

(Ezen távirat a menekülés irányában eső őrsöknek s rendőrségnek és illetékes kir. ügyészségnek küldendő.)

Rablás és betörésés vagy egyéb lopásoknál kinyomozandó.

Hely hol történt?

Mely napon?

Mely napszakban?

Mely órában?

Kinek a kárára?

Honnan $\frac{\text{lopatott}}{\text{raboltatott}}$ el, zárt vagy záratlan helyről?

Hogy hajtatott végre a lopás vagy rablás, mily eszközzel, mily körülmények közt?

Mi lopatott vagy raboltatott el?

Mennyi értékben?

Minden egyes darabnak az értéke külön-külön s azután összesen kitüntetendő, ruhaneműeknél azok színe, rajta levő jegy vagy ismertető jel, annak anyaga és minősége részletesen, végül a beszerzett adatok alapján a tettes után nyomozni. — Szolg. ut. 48. és 102. §. (Lásd a következő két szolgálati jegyet.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Szekszárdi őrs.

Tárgy: Kőrösi József harczy lakos ellen Kerzsák József csendőr járőrvezető.
elkövetett rablási eset bejelentése.

SZOLGÁLATI JEGY.

Harcz, 1908. évi julius hó 15-én.

Kőrösi József harczy lakost tegnap éjjel a decsivölgyi csárdánál egy alacsony, nagy veres bajuszu, fekete dolmányba, gatyába öltözött széles pásztor-kalapos, régi rendszerű katona puskával felvegyverkezett, hosszunyelű fényes báltás és egy magas hajlott hátu, kis fekete bajuszu, vörös mellényes, szürke dolmány, gatyá és bocskorba öltözött forgópisztolylyal ellátott egyén az uton megállította, agyonlövással fenyegette és tőle egy piros bőrtárcát, 960 kor. készpénzt s egy pár uj csizmát elrabolt. Káros a fején két súlyos vágást és vállán egy lövést kapott. Tettesek után Zomba felé nyomozok.

KERZSÁK, csendőr jv.

A m. kir. csendőr (járás) őrsparancsnokságnak

Szekszárd.

(Illetékes kir. ügyészségnek hasonló jelentés teendő.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

Szekszárd.

Kőrösi József harczy lakost 4-én éjjel a dicsivölgyi csárdánál egy régi fajtájú katonafegyverrel felszerelt, alacsony, nagy veres bajuszu, fekete dolmányba, gatyába öltözött széles peremükalapos hosszunyelű fényes baltás és egy magas hajlotthátu, kis fekete bajuszu vörös mellényes, szürke dolmány, gatyá és bocskorba öltözött forgópisztolylyal ellátott egyén az uton megállította, agyonlövással fenyegette, baltával fejére két sulyos vágást mért és vállát keresztül löve, piros bőrtárcájában levő 960 kor. készpénzét elrabolta. Tettesek szökésben vannak, nyomozásukat kérem.

KERZSÁK, csendőr.

(Ha a tettesek szökésben vannak a környékbeli s a szökés irányában fekvő őrsök nyomban távirat, távbeszélő vagy szolgálati jegyben értesítendő.)

Tüzesetnél kinyomozandó.

A hely, hol történt (község, puszta stb.)?

Mely napon?

Mely napszakban?

Mely órában támadt s mikor ért véget?

Mely és hollevő tárgyon, annak melyik részén ütött ki?

Volt-e biztosítva és mennyire?

Kinek tulajdona volt a kigyulladt tárgy?

Mi minden égett meg (t. i. épület, butor, termés stb.)?

Emberélet esett-e áldozatul, ha igen, hány, mily nemű, koru, állapotu és állásu?

Állat nem vezett-e el? ha igen hány darab és miféle?

Mennyi a kár?

Hogy támadt a tűz? Elemi csapás, véletlenség, vétkes gondatlanság vagy szándékos gyújtás folytán? Két utóbbi esetben különösen kiderítendő, hogy a gondatlanság, esetleg gyújtás, hogy történt, a gyújtásnál használt anyag minősége; tettezt, tanut és bizonyítékot szerezni s megállapítani, volt-e előre látható, hogy a tűzvész könnyen tovább terjedhet, vagy ember életét veszélyeztetheti?

Az utirány megváltoztatásáról vagy szol-

gálat megszakításáról az őrsparancsnoknak szolgálati jegyben jelentés teendő. (Lásd 5. és 7. sz. mintát.)

Ha a tűz kétséget kizárólag gyújtogatásból származott s rövid időközben ismétlődve a lakosságot izgalomba tartja, de a tettes ismeretlen, vagy csendőr-laktanya égett le, avagy bármiben 20.000 koronát meghaladó kárt okozott volna, műkincsek égtek volna el, vagy közhivatal, közintézet pusztult volna el, mely eset méltán közfeltűnést kelte, ugy akkor az eset a bíróság, szolgabírói hivatal s az őrsparancsnokon kívül a járásparancsnokságnak is bejelentendő.

Ha a gyújtogatás esete valóban közfeltűnést keltő bűncselekménynek minősül, pl.: egy muzeumot, vagy egy főhercegi kastélyt gyújtanak fel stb., akkor ugy a csendőr felügyelőségnek mint a belügyministernek is jelenteni kell. (Lásd 24., 25., 26. sz. mintát.)

Ha a tűz bár gondatlanságból keletkezett, de ember élete is elveszett, akkor az őrsparancsnok, szolgabírói hivatalon kívül a kir. ügyészség, törvényszék, illetve ha a járásbíróság közelebb van, annak is bejelentendő. (Lásd a következő szolgálati jegyet és táviratot.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Szálkai őr.

Tárgy: Grábocz községben
történt tüzeset bejelentése.

Dömsödl Tihamér csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Grábocz, 1908. évi augusztus hó 18-án.

Grábocz községben ma reggel 9 órakor Drágulovics Döme háza a tulajdonos gondatlanságából 1200 korona kár összegben leégett.

DÖMSÖDI, csendőr jv.

A m. kir. csendőr őrparancsnokságnak

S z á l k a.

(Ezen szolgálati jegy az őrparancsnoknak küldendő, mert a szolgálatot félbe szakította s a tüzeset oka után nyomoz.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

Nagykanizsa.

Gelcsén ma éjjel ismeretlen tettesek petroleumos kanóccal az adóhivatalt felgyújtották, Kiss István hivataliszolga bent égett s vele 30 ház elégett, kár 26 ezer korona. Biróságnak jelentés nem tétetett.

KOCSIS, csendőr.

(Ezen távirat a csendőr járásparancsnokságnak küldendő, külön a kerület, felügyelőség, belügyminister, csendőrség ügyosztályának s szolgabirói hivatalnak is jelentendő. Biróságot, illetékes kir. ügyészséget az őrs illetve a járás értesíti)

Vizáradás esetén követendő eljárás.

A csendőrség az illetékes hatóság rendelkezése szerint jár el. Ha azonban a késedelem veszélylyel jár, a községi előljárással egyetemben a kellő óvintézkedéseket ideje korán tegye meg, nevezetesen:

Ha a folyók, patakok áradni kezdenek, hidak, pallók, átjárók, töltések megvizsgálandók, hogy jó karban vannak-e?

Mentőeszközök, u. m. csolnakok, ladikok, hágcsók, dereglyék, jó karban készen tartassanak s azok kezelésére ahhoz értő ügyes emberek jelöltesse ki.

Aradás idején a vizen való áthajtás, át-gázolás, jelek vagy örök által megakadályozandó.

A lakosság a szükséghez képest éjjeli virrasztásra is felszólítandó s különösen a töltésen ügyelendő.

Ha az elöntés veszélye növekszik, a fenyegetett lakosoknak és ingóságaiknak biztos helyre szállításáról és az elszállított lakosok elszállásolásáról is kell gondoskodni, mely esetekben magasabban fekvő puszták, majorok, községek stb. szemelendők ki.

A lakosság figyelmeztetendő, hogy a veszély bizonyos jel, — harangkongás vagy

lövés stb. — által lesz tudtul adva s arra mindenki a kijelölt helyre meneküljön.

Az itt felsorolt óvintézkedések pontos fogyanatosításáról a járőr folytonos ellenőrzése által győződjön meg, s a szolgabírói hivatalnak és őrsparancsnokságnak, ha lehet távirat, távbeszélő esetleg küldönc útján rövid jelentést tegyen.

Ha az árviz a helységet vagy vidéket elöntötte, arról kell gondoskodni, hogy a szomszédos helységekkel az összeköttetés lehetőleg meg legyen s a csendőr az élet és vagyon mentésnél önfeláldozóan és önzetlenül működjek közre, lévén legnemesebb s legszentebb kötelessége.

A csendőr arra is terjessze ki figyelmét, hogy a vizáradást nem-e valaki szándékosan és jogtalanul vagy gondatlanságból okozta, mely esetben az ember élet és vagyonban okozott kár felveendő s a tettes elfogandó, elővezetendő avagy csak feljelentendő.

Télen arra kell ügyelni, hogy a jégen való közlekedés csakis hatóság által meghatározott pontokon történjek. Szolg. ut. 50. és 59. §§. (Lásd a következő szolgálati jegyet és táviratot.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Baranyasellyei őr.

Tárgy: Zaláta községben tör-
ténő árviz-veszélyről jelentés.

Mutcsenbacher Lajos csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Zaláta, 1908. szeptember hó 4-én.

Ma éjjel Sztára-Zalátai vasut állomásnál a védtöltést a dráva elszakította, Zaláta község egyrésze és a vasut-állomás viz alatt áll, vasuti forgalom szünetel, a kár körülbelül 80 ezer korona, ember élet s állatban kár nem esett. — Óvintézkedésre Ujfalú, Oszró, Kiscsány népe kirendeltetett. A mentési munkálatokat Bajó főszolgabíró vezeti.

MUTCSENBACHER, csendőr jv.

A m. kir. csendőr (járás) őrparancsnokságnak

Baranyaszentlőrincz.

(Ezen szolgálati jegy — ha lehet távirat gyanánt is elküldhető — a járásparancsnokságnak. — Külön jelentés teendő a felügyelőség és belügyministerium csendőrségi ügyosztálynak, szolgabírói jelentés elmarad, mert az ugyis kint van a helyszínén.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

I. F a d d.

II. P a k s.

Gerjennél a duna rohamosan árad, védgát-társulat óvintézkedéseket
megtette.

ANDRIS, őrsvezető.

(Ezen távirat csendőr őrs, csendőr járás és szolgabirói hivatalnak küldendő, felügyelőség
csendőrségi ügyosztály még vár, mert tényleges veszély még nincs.)

Közlekedési akadályok esetén követendő eljárás.

Vasutok, hajok, nagyobb hidak elleni merénylet, vagy fontos közlekedési utakon, u. m. vasutakon, műutakon, országutakon vagy egyéb hidakon, — különösen a határszéleken — előfordult oly akadályok, melyek a közlekedést előreláthatólag hosszabb ideig gátolják, a járőr által a helyszínről a járás- és őrsparancsnokságnak, vasutak, hajók, nagyobb hidak elleni merénylet a csendőr felügyelőség, belügyministeri csendőrségi ügyosztályának és az összes esetek még a szolgabirói hivatalnak távirat, távbeszélő vagy küldönc útján bejelentendők.

Ily közlekedési akadályoknál meg kell állapítani a következőket:

Hely, hol történt?

Mely napon?

Mely napszakban?

Mely órában?

Kinek a kárára?

Mennyi a kár?

Hogy idéztetett elő az akadály? árviz? felhőszakadás? hegycsuszamlás? jégtorlódás? Földrengés stb által? vagy pedig szándékos avagy gondatlanságból?

Két utóbbi esetben a tettes után nyomozni s az illetőt elfogni vagy elővezetni, esetleg feljelenteni.

1890. évi június 6-án kelt 3193/eln. sz. honv. ministeri körrendelet. (Lásd a következő szolgálati jegyet és táviratot.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Szekszárdi örs.

Tárgy: Mőzsi vasuti hidnak ismeretlen tettesek által történt felrobbanítását jelenti.

Vaderna Ottmár csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Mőzs, 1908. szeptember hó 9-én.

Ma reggel 4 óra tájt a Tolna-mőzsi vasuti töltésen a 30. és 40. számú kilométerjelzők közt fakvő vasuti hidat ismeretlen tettesek dinamittal felrobbantották, a hid teljes nagyságában a Sió folyóba szakadt, a kár 180 ezer korona, a közlekedés szünetel, a cselekményt valószínű a strájkoló vasuti munkások követték el. Ember életét nem veszette. — Helyszínén nyomozok.

VADERNA, csendőr jv.

A m. kir. csendőr járásparancsnokságnak

Szekszárd.

(E jelentés — ha lehet távirat gyanánt is elküldhető — járásparancsnokságnak, kir. ügyészségnek, szolgabirói hivatalnak. — Külö-külön jelentés teendő a helyszínéről csendőr felügyelőség és belügyministerium csendőrségi ügyosztálynak.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

F a d d.

Hidjai vasut-állomás mellett ma virradóra a felhőszakadás a vasuti töltésből 10 métert és egy kis hidat elsodort. Közlekedés átszálással történik.

FITOS, őrsvezető.

(Ezen távirat az őrsparancsnokságnak és szolgabirói hivatalnak küldendő. Forgalmi zavar s veszély nem nagy, járás jelentése elmarad.)

Lázadás és szociális mozgalom esetén követendő eljárás.

Ha nagyobb embertömeg, vagy gyárakban, nagyobb iparvállalatoknál, magán helyen foglalkozó, avagy mező, erdő és földmunkások (szociálisták) veszélyes jelleget öltött rendzavarást idéznének elő vagy arra előkészületeket tesznek, kötelessége a járőrnek a helyszínéről a szolgabírói hivatalnak, a csendőrségi felügyelőségnek, belügyministerium csendőrségi ügyosztályának, járásparancsnokságnak s ha látja, hogy nem lesz képes a sokaságot szétszlatni, azonnal az őrsparancsnoksághoz, ha szükséges még a legközelebbi (szomszédos) őrsökhöz is segélyért fordulni, távirat, távbeszélő vagy küldönc útján s addig is, ha van helyben katonaság onnan, ha nincs a községi előljáróságtól kérendő segély. Kiszolgált katonák, rendőrök, pénzügyőrök stb. fegyveresen.

Ily esetben különösen, ha a járőr 1—2 főből áll, addig ne lépjen fel a tömeggel szemben, még csak meg nem érkezik a segély, kivéve ha ellene a tömeg támadást intézne, vagy valaki a tömeg által szorongattnak s a járőr annak védelmére kelne p. o. az előljáróságot a község házánál, vagy hatósági kiküldöttet, munkaadót, földbirtokost, gyárost stb. megtámadnának, ostromolnának, ekkor aztán kimélet nélkül halált megvető bátorsággal lépjen fel, mert ez tekintélyt ad stiszteletet parancsol. Szolg. ut. 53. 54. és 68. §§. (L.! a következő szolg. jegyet és táviratot.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Báttaszéki ōrs.

Tárgy: Apáti községben a tagosítás ellen a közlakosság fellázadt.

Szücs István csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Apáti, 1908 évi szeptember hó 5-én.

Apáti község közbirtokossága a tagosítás ellen fellázadt. Dekkner mérnököt s az előjáróságot a jegyzői hivatalban agyonütéssel fenyegetik. — Bonyhád, Báta, Decs és Szálkáról segélyt kértem.

SZÜCS, csendőr jv.

A m. kir. csendőr (járás) őrsparancsnokságnak

- I. Báttaszék.
- II. Bonyhád.
- III. Decs.
- IV. Szálka.

(Ezen szolgálati jegy, mely lehet távirat is, a járás, saját ōrs, csendőrségi felügyelőség és belügyi csendőr-osztálynak küldendő meg. — Lásd fontos esemény 12. pontját.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

I. Bonyhád.

II. Batta.

III. Decs.

IV. Szálka.

Apáti község közbirtokossága a tagosítás ellen fellázadt, azonnal erős
segélyt kérek.

SZÜCS, csendőr.

(Szomszédos őröknek küldendő távirat segélyért.)

Fegyverhasználat esetén követendő eljárás.

Minden szolgálatban vagy szolgálaton kívül történt fegyverhasználatról az illetékes járás- és őrsparancsnokságnak azonnal távirat, távbeszélő vagy küldönc útján jelentés teendő, mely jelentésnek a következőket kell tartalmaznia :

Fegyverhasználat hol történt?

Mikor történt (nap, napszaka, óra)?

Ki ellen használtatott?

Ki által használtatott?

Mi által okoztatott (kard, szurony, lőfegyver)?

Milyen a sérülés (könnyű, súlyos, életveszélyes, vagy halállal végződött)?

Hány halott és hány a sebesült?

A test mely részén lett megsértve?

Testületbeli egyén halt-e, vagy sérült-e meg?

Fegyver használat alkalmával, ha valakit a csendőr megsebesített, kötelessége azonnal az illetőnek a lehetőség szerinti orvosi ápolásáról gondoskodni s addig is, míg az orvos megérkezik, a sebesültet az első segélyben részesítse, s ha lehet hozzátartozóival ápolassa, ha pedig nincs körülötte senki, pl.: erdőben, pusztaságon, a csendőr ápolja.

Ha azonban az illető meghalt, a hulla az esemény színhelyén eredeti helyzetben hagyandó, még csak a bizottság ki nem száll.

Ha fontos okból a hullát el kellene szállítani vagy mozditani, vigyázni kell, hogy a hulla meg ne sérüljön s tanuk jelenlétében történjen az elmozdítás, esetleg fényképezés vagy terrajz útján rögzítendő meg a helyzet fontos körülménye.

Továbbá ha halálos kimenetelű volt a fegyver használat vagy csendőrségi egyén is megtámadtatott vagy megsebesítetett, akkor a csendőr-felügyelőség és belügyministerium csendőrségi ügyosztályának is jelentendő a helyszínéről. (Lásd rendkívüli és fontosabb esetek bejelentését s a következő két táviratot.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

P a k s.

Dunaszentgyörgy községben bíró választásnál Kékesi László ellenszögülőt ma d. u. 2 órakor Máté csendőr szuronnyal súlyosan szemben szurta.

CSONTOS, őrsvezető.

(Ezen távirat az őrs- és járásparancsnokságnak küldendő, ha táviratozni nem lehet, szolgálati jegyben küldönc útján küldendő.)

(Távirat.)

C s e n d ő r s é g

Bonyhád.

Hidasd pusztán ma reggel 150 aratómunkás megtámadott. Kozák és Fenyős főcinkost agyonlőttem, Kuli ellenszegülőt Berzsán csendőr életveszélyesen hasbalótt, izgatottság nagy, Báttaszék, Váralja, Szálkáról segélyt kértem.

JANDÓ, őrsvezető.

(Ezen távirat a járás- és őrsparancsnokságnak küldendő, s egyben a helyszínről a csendőrségi felügyelőség és belügyministeri csendőrségi ügyosztálynak is jelentés teendő, mert csendőr egyén is megsebesült.)

JEGYZÉK.

Fekete Sándor szekszárdi lakostól házmotózás és atvizsgálás alkalmával őrizet alá vett (vagy elkobzott) tárgyakról:

1 (egy) drb sima arany karkötő »B. M.« monogrammal;

1 (egy) fekete kalap monogrammal;

1 (egy) szürke kabát monogrammal;

1 (egy) pepita nadrág monogrammal;

4 (négy) pár uj cipő;

10 (tiz) liter veres bor hordóval s így tovább!

Szekszárd, 1908. szeptember 25-én.

Fekete István
érdekelt fél.

Gyimóty György
csendőr.

Nopper Pál bíró

Mutcsenmacher Lajos
pr. csendőr.

Heneráli Sándor kisbíró

(Ezen jegyzéket a járőr magával viszi. — Az őrizet alá vett tárgyakat becsomagolja, amennyiben minőségük engedi, a járőr, esetleg a jelenlevő községi előljárók valamint az érdekelt fél pecsétjével lezárandók s ha lehet a járőr magával viszi, ha terjedelmük folytán lehetetlen, átvételi elismervénnyel illetékes helyre leendő beküldés illetve beszállítás végett a község előljáróságnak átadja. (Lásd szolg. ut. 123., 125., 126. §§-ait.)

Átvételi elismervény.

Mely szerint alulírott elismerem, hogy Csapó Ignác őrsvezető és Nemezc György csendőrök által Sághy Mihály agárdi lakostól elkobzott egy darab kétcsövű, hátultöltő, vadászatra alkalmas Lankaszter lőfegyvert töltetlen állapotban »Cs. I.« betűkkel lepecsételten, egy darab rézbográcsot stb! stb! ártán sertést megőrzés végett átvettem.

Agárd, 1908. szeptember 25.

Pillejäger István
bíró.

(P. H.)

községi pecsét helye.

(Ezen átvételi elismervényt a járőr magával viszi s otthon őrsparancsnokának átadja.)

M. kir. VI. számú csendőrkerület.

Szálkai őr.

Tárgy: Lólopás nyomozá-
sára vonatkozó jelentés.

Gyimoty György csendőr járőrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Kalocsa, 1998. szeptember 26-án.

A lopott lovak után Fajsz község felé nyomozok, eredményre kilátás van, egy ló már tettessel megkerült.

GYIMOTY, csendőr jv.

A m. kir. csendőr szakaszparancsnokságnak

Kalocsa.

(Ha valamely járőri idegen szakasz területére lép szolgálatilag, a járőrvezető az illető szakaszparancsnokságnak, melynek területére lépett, szolgálati jegy útján rövid jelentést tesz, azonban nem csak nyomozásokra áll fenn a szabály, hanem minden egyéb szolgál-
lati működésre. (L. Ált. szolg. hat. VII., 36. pontját.)

M. kír. VI. számú csendőrkerület.

Kölesdi őr.

Tárgy: Kiss István elleni rablási
ügy nyomozásában jelentés.

Schnell Jakob őrvezető.

SZOLGÁLATI JEGY.

Gindicsalád község 1908. szeptember 27-én.

Benyovszki pusztán elkövetett rablás tetteseinek után nyomozok ez ideig eredmény nélkül, azonban eredményre kilátás van s így a nyomozást Paks felé folytatom.

SCHNELL, őrvezető.

(Rablóüldözések, nagyobb nyomozások, kiküldetések alkalmával vagy az esetben, ha a járőr bármi okból szolgálatot megszakította vagy a rendes utiránytól eltért teendőre jelentés és pedig a három első esetben 2—2 napban egyszer-egyszer, a többi esetben az esemény beálltával rögtön. — Ha a járőr reá nézve idegen rendőrhatalóság és őrparancsnokság területén nyomozott s a jelentkezés, illetve bemutatkozás lehetetlen volt, akkor bevonuláskor saját őrparancsnokának tesz jelentést és ez értesíti az idegen rendőrhatalóságot és csendőr őrparancsnokságot)

NYILATKOZAT.

Melynél fogva alólirott, mint sértett, ezennel kijelentem, miszerint kívánom, hogy folyó évi július hó 3-án káromra elkövetett ezüst óra, 2 darab arany gyűrű, ágynemű és ruhanemű — összesen 160 korona értéket képviselő — lopása, melyben Németh Mari szolgálómat mint tettest és Kis János sógoromat mint részest gyanusítom, a törvény határozmányai szerint nyomoztassék és megtoroltassék.

Kelt Fadd, 1908. évi szeptember 29-én délután 5 órakor.

Gerner Pál
csendőr jv.

Fehér József
esküdt.

(vagy N. N. csendőr
a járőrvezető társa)

Joó Mihály
faddi lakos mint sértett
vagy
Joó Mihály helyett
néviró

Bali Sándor csendőr

(Ha a sértett fél írni nem tudna, az egyik csendőr néviróként szerepelhet, de akkor már tanu nem lehet, vagyis két helyen nem szerepelhet; az egyik tanu lehetőség szerint mindig polgári egyén legyen.)

M. kir. IV. számú csendőrkerület.

Szekszárdi őrs.

A
magyar korona országaihoz tartozó
csendőrség felügyelőjének

Hivatalból
4 Portómentes.

BUDAPEST.

Vár. Disztér.

M. kir. IV. számú csendőrkerület.

Decsi őrs.

A
m. kir. belügyministerium csendőrségi
osztályának

S Ü R G Ő S.

Hivatalból
Portómentes.

BUDAPEST.

M. kir. IV. számú csendőrkerület.

Báttaszéki űrs.

A

magy. kir. VI. számú csendőrkerületi
parancsnokságnak

Hivatalból
Portómentes.

SZÉKESFEHÉRVÁR.

Jelentés

az 1908. év október hó 24-én Bátt községhez tartozó Furkó
 pusztán^{pusztán} előfordult halálos kimenetelű fegyverhasználatról.
 községben

űrs- kőrlet	A járőrvezető vagy osztag- parancsnok megnevezése	Az esemény rövid leírása
	járőrvezető	Folyó hó 23-án délután 5 óra tájt Furkó- pusztán 30 – 40 főből álló dohány-kertész Berger Gyula intézőt botokkal, balta, lőfegyver és ka- pákkal megtámadta. Az intéző lakásába menek- ült, ott családjával magát eltorlaszolta, erre a

B á t t a i	Krečsmár József csendőr	<p>munkások baltával az ajtót betörni készültek, midőn rendes szolgálati járőrködés alkalmával épp ott termettem s az intéző segélyre siettem.</p> <p>A munkásokat rombolásuk s támadásuk ab- banhagyására a törvény nevében figyelmeztettem, nem engedelmeskedtek, sőt Koleszár Pávó ura- dalmi kovács felhívására ellenem támadtak, járőr- társam — Bátor Béla csendőrt — Kiss István munkás mellbe vágta, mire megnevezett támadót mellbe lőttem s a tett színhelyén meghalt.</p> <p>A lázongók ezt látva szétfutottak. Főtetteseket elfogtam. Kért segélyt megkaptam. Rend helyreállott. Szabályszerű jelentéseket megtettem.</p>
-------------	-------------------------	---

Kelt Furkópusztán, 1908. év október hó 24-én ^{d. e.}_{d. u.} 6 órakor.

Krečsmár József csendőr
járőrvezető.

I. minta a csendőr szolg. ut. 43., 102. és 103. §-aihoz.

M. kir. _____ sz. csendőrkerület. _____ órs.

_____ szám.

ikt.

Tényvázlat

az alább megnevezett elfogott (elővezetett) egyénekről, kik a *magyar törvényi szabályok*nak átadatnak.

1	Neve:	Kossa Desző	Kunos Benő	Végh Dezső
2	Születés			
	helye			
3	Tartózkodás			
4	Életkora, vallása és családi állapota (nős, nőtlen, özvegy stb.) gyermekeinek száma			
5	Foglalkozása			
6	Viszonya a sértett félhez			
7	Volt-e már büntetve, ha igen mely bíróság (hatóság) által, mikor és mily büntetéssel?	/	/	/
8	Ki eszközölte az elfogást (örizetbe vételt) és kinek rendelkezése folytán?			
9	Az elfogás (örizetbe vétel) helye, napja és órája			
10	Volt-e már megbilincselve, ha igen mely időtől kezdve meddig és miért?	/	/	/

M. kir. IV. sz. csendőrkerület.

1.5 cm.

Szekszárdi űrs.2 cm. 22. szám.

2 cm.

7—8 cm.

Váradí János szekszárdi lakos
feljelentése utrendőri kihágásért.**A tekintetes főszolgabírói hivatalnak**

2 cm.

SzekszárdSzekszárd, 1908. évi október hó 18-án.

2 cm.

3—5 cm.

Gelencsér Mihály űrsvezető
és Fekete József csendőrből
állott járőr jelentette, hogy
Várady János stb.

2—3 cm.

Tavasz, űrsvezető.